
Implementarea Regulamentului privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale

*Ședința Consiliului Național pentru Statistică
16 noiembrie 2023*

Internațional

- Regulamentul (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene
- Codul de bune practici al statisticilor europene, 2017

Național

- Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială
- Regulamentul privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale, Hotărârea Guvernului nr. 51/2022

Art.6 din Legea nr. 93/2017

- Biroul Național de Statistică - autoritatea centrală în domeniul statisticii
- Banca Națională a Moldovei
- Alți producători de statistici oficiale (APSO) – (Regulamentul privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale, HG nr. 51/2022)

Implementarea Regulamentului privind procedura de identificare APSO (1)

- Creată Comisia permanentă privind identificarea și atribuirea calității de APSO
- Elaborate și aprobate:
 - formularul de cerere de obținere a calității APSO
 - chestionarul privind evaluarea APSO
 - lista documentelor care urmează a fi depuse pentru obținerea statutului APSO
 - Nota informativă privind conformitatea/neconformitatea cu cerințele din Regulamentul privind procedura de stabilire APSO
- Organizate ședințe cu potențialii candidați APSO

Implementarea Regulamentului privind procedura de identificare APSO (2)

Cine identifică? - BNS

Pe cine identifică? - Instituțiile care îndeplinesc următoarele criterii:

- are statut de instituție sau autoritate publică
- este responsabilă de producerea de informație statistică – prevăzut în cadrul normativ
- are capacitatea de a produce și disemina informația statistică conform principiilor fundamentale ale statisticii oficiale

! Aceste criterii trebuie să fie întrunite concomitent

Notă: APSO - responsabil de întregul proces statistic (colectarea datelor de la respondenți sau obținerea datelor din alte surse de date; prelucrarea datelor; diseminarea datelor prelucrate către utilizatori)

14 instituții - cereri de obținere a statutului APSO

- Autoritatea Aeronautică Civilă
- Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
- Ministerul Justiției (Direcția profesii și servicii juridice)
- Administrația Națională a Penitenciarelor
- Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești
- Agenția Națională pentru Sănătatea Publică
- Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă
- Agenția de Mediu
- Agenția “Apele Moldovei”
- Serviciul Hidrometeorologic de Stat
- Comisia Națională a Pieței Financiare
- Agenția Relații Funciare și Cadastru
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
- Agenția Eficiență Energetică

Procedura de identificare APSO (1)

Comisia a evaluat chestionarele completate

14 întrebări ce se referă la evaluarea criteriilor:

- 1) Cadrul normativ de funcționare a instituției și responsabilitatea de producere și diseminare a datelor statistice
- 2) Capacitățile instituției de a produce și disemina informația statistică conform principiilor fundamentale ale statisticii oficiale

Procedura de identificare APSO (2)

La chestionarul completat a fost anexat:

- Actele normative ce confirmă responsabilitatea instituției de producere și diseminare a datelor statistice
- Regulamente, instrucțiuni, ghiduri, politici, etc existente privind:
 - colectarea și diseminarea datelor statistice
 - asigurarea protecției datelor individuale
 - asigurarea calității datelor statistice
- Metodologiile utilizate la producerea statisticilor
- Chestionarele expediate în adresa organizațiilor internaționale

Rezultatele evaluării chestionarelor (1)

Criteriul I: Cadrul normativ de funcționare a candidatului APSO și responsabilitatea de producere și diseminare a datelor statistice

- Lipsa unor norme clare pentru unele instituții care reglementează procesul de producere și diseminare a datelor statistice
- Lipsa subdiviziunii structurale cu sarcini și atribuții distincte în domeniul producerii și diseminării statisticilor oficiale ce țin de mandatul instituției
- Lipsa atribuțiilor clare de colectare, prelucrare, centralizare și diseminare a datelor statistice stabilite în Fișele de post pentru unitățile de personal respective

Rezultatele evaluării chestionarelor (2)

Criteriul II: Capacitățile instituției de a produce și disemina statistici conform principiilor fundamentale ale statisticii oficiale

- Lipsa metadatelor care descriu modul de colectare, prelucrare și dezagregare a informațiilor statistice
- Nu există un calendar de diseminare al informațiilor statistice
- Nu există rubrică/compartiment dedicată statisticilor pe site-ul instituțiilor
- Lipsa unor instrumente moderne de diseminare a datelor (ex. Banca de date, infografice, hărți animate, etc)
- Lipsa comunicatelor de presă, publicațiilor statistice
- Diseminarea datelor preponderent în format PDF sau Word
- Lipsa angajamentelor privind asigurarea calității statisticilor produse și/sau diseminate
- Lipsa metodologiilor naționale/internaționale
- Lipsa angajamentelor privind asigurarea confidențialității și protecției datelor individuale, și utilizarea acestora exclusiv în scopuri statistice

Rezultatele evaluării chestionarelor (3)

Recomandări de înlăturare/remediere a neconformităților constatate în rezultatul evaluării celor 2 criterii:

- Ajustarea cadrului normativ național de funcționare a entității vizate cu prevederea normelor clare privind procesul de producere și diseminare a datelor statistice
- Îmbunătățirea diseminării datelor statistice:
 - elaborarea unui calendar de diseminare al informațiilor statistice
 - elaborarea unor instrumente moderne de diseminare a datelor (ex. Banca de date, infografice, hărți animate, etc)
 - diseminarea datelor în format reutilizabil (Excel, HML, CSV, etc)
- Implementarea măsurilor privind asigurarea calității datelor statistice (politica de calitate, metadatele de referință, politica de revizuire a statisticilor, sondaje de opinie a utilizatorilor, etc)
- Implementarea măsurilor privind asigurarea confidențialității datelor statistice (politica de protecție a datelor, Acordul de confidențialitate, reguli de confidențialitate respectate la diseminarea informației statistice, etc)

Obligațiile APSO

- să respecte principiile fundamentale ale statisticii oficiale (art. 5 din Legea 93/2017)
- să utilizeze definiții, clasificări, concepte și metodologii recomandate la nivel internațional
- să coordoneze cu BNS metodologia de producere a statisticilor
- să transmită BNS informația statistică de care dispune pentru a fi inclusă în seriile de date sau în publicațiile statistice
- să coordoneze cu BNS diseminarea informației statistice oficiale, inclusiv organizațiilor internaționale

Drepturile APSO

- să obțină mandatul de colectare a datelor de la respondenți
- să utilizeze surse de date administrative, inclusiv date individuale
- să facă schimb de date, inclusiv de date individuale, pentru producerea de statistici oficiale prevăzute în PLS
- să dispună de independență profesională în ceea ce privește producerea statisticilor oficiale, în condițiile Legii nr. 93/2017
- să beneficieze de asistență metodologică din partea BNS
- să beneficieze de programe de formare profesională continuă
- să participe la evenimente naționale și internaționale în domeniul statisticii oficiale
- să beneficieze de resurse financiare de la bugetul de stat, precum și din alte surse interne și externe pentru producerea statisticilor oficiale

Beneficii APSO

- Statutul APSO – statisticele oficiale din domeniile respective sunt produse cu respectarea principiilor fundamentale care oferă date calitative, fiabile, relevante, comparabile, etc.
- Posibilități de accesare a fondurilor internaționale, în special UE pentru elaborarea și dezvoltare de statistici oficiale

Perspective

- **Strategia de dezvoltare a SSN pentru 2023-2030 (HG nr. 954/2022)**
- **Programul de dezvoltare a SSN pentru 2023-2026 (HG nr. 503/2023)**
- Capacitatea instituțională a membrilor SSN consolidată pentru producerea datelor statistice relevante accesibile și interoperabile
- SSN fortificat prin sisteme de bună guvernare, cadrul legal și de reglementare comun, practici de confidențialitate și protecție a datelor pentru a asigura transparența și accesibilitatea datelor de interes public și pentru a crește încrederea publicului în date și utilizarea acestora
- Date de înaltă calitate produse de SSN pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă
- Cultura statistică în societate consolidată pentru a permite factorilor de decizie să utilizeze datele în mod eficient